

УДК 338.43

Ефективність державної підтримки сільськогосподарських підприємств

Лисенко О.А., к.ф.-м.н., доцент

Національний університет харчових технологій

м. Київ

lenlysstar@mail.ru

ВПЛИВ НА РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ

В сьогоденні умовах господарювання питання підвищення ефективності державної підтримки виробників сільськогосподарської продукції набуває найбільшої актуальності. При цьому підтримка держави сільського господарства повинна бути не просто дією і впливати на підвищення показників економічної та соціальної ефективності, але й стимулювати розвиток країни як аграрної держави. Отже, ефективна політика підтримки сільського господарства становиться значимим інструмент впливу на розвиток суб'єктів економіки України.

Як зазначено в [1], метою державного регулювання сільськогосподарського виробництва є досягнення найбільш ефективного, стабільно-поступального економічного і соціального розвитку сільського господарства. У процесі такого регулювання здійснюється економічна підтримка аграрних підприємств з тим, щоб вони, по-перше, за нормального господарювання мали необхідний рівень дохідності в умовах несприятливої ринкової кон'юнктури, і, по-друге, були зацікавлені вести виробництво в такому обсязі й асортименті продукції та її якості, які вигідні споживачам і забезпечують соціальну стабільність суспільства [2].

Як показують статистичні дані (табл. 1) протягом 2009-2012 рр. чистий дохід від реалізації сільськогосподарської продукції та послуг зростав стабільними темпами відносно до попередніх років від 23% до 28% і лише у

2013 р. величина отриманого чистого доходу знизилися на 8% порівняно з 2012 р.

Таблиця 1

**Показники діяльності сільськогосподарських підприємств України та
обсяги державної підтримки у 2009-2013 рр., млн. грн.**

Показники	2009	2010	2011	2012	2013
Чистий дохід від реалізації сільськогосподарської продукції та послуг	65851,6	81165,2	104082,8	132206,1	121268,4
Рентабельність сільськогосподарської діяльності, %	13,8	21,1	27	20,5	11,3
Отримано коштів державної підтримки	3278,1	4608,1	4327,9	6974,1	6886,7

Джерело : [3, 4]

Обсяг коштів, який направляється з державного о бюджету на підтримку розвитку сільського господарства мав випереджаючі темпи зростання, крім 2011 р., коли державних коштів було виділено на 6% менше порівняно з 2010 р., а у 2013 р. обсяг державних коштів практично відповідав рівню 2012 р. При цьому рівень рентабельності має спадну тенденцію протягом аналізованого періоду: у 2010 р. рентабельність різко зросла у 1,5 рази порівняно з кризовим 2009 р., а потім у 2011 р. порівняно з 2010 р. підвищення рівня склало лише 28%, а у 2012 р. рентабельність сільськогосподарської діяльності зменшилася порівняно з 2011 р. на 24% і у 2013 р. порівняно з 2012 р. вже на 45%.

Проведений кореляційний аналіз показав, що найбільший суттєвий зв'язок спостерігається між обсягами коштів державної підтримки та чистим доходом від реалізації сільськогосподарської продукції та послуг (0,92), тобто зростання обсягів коштів державної підтримки мають прямий вплив на зростання чистого доходу від реалізації продукції та послуг сільськогосподарськими підприємствами України. В свою чергу, коефіцієнт кореляції, який характеризує зв'язок між обсягами коштів державної підтримки та рівнем рентабельності має значення, яке дорівнює -0,21, що свідчить про слабкий і навіть обернений зв'язок між даними величинами.

Отже, в Україні кожний рік для підтримки розвитку сільськогосподарського виробництва виділяються обсяги фінансових ресурсів, які не обертаються бажаною продуктивною віддачею, що свідчить про недостатню ефективність запровадженої системи державної підтримки підприємств сільського господарства.

Література

1. Діброва А.Д. Державне регулювання сільськогосподарського виробництва / А.Д. Діброва. – К.: ВПД „Фермен”, 2008. – 488 с.
2. Збарський В.К. Державна підтримка сільського господарства / В.К. Збарський, В.П. Горьовий // Економіка АПК. – 2010. – №4. – С. 74-80.
3. Економічні результати сільськогосподарського виробництва за 2013 рік : експрес-випуск / За ред. О.Г. Осауленко. – К. : Державна служба статистики України, 2014. – № 122/0/06.Звн-14. – 6 с.
4. Сільське господарство України : стат. збірник / За ред. Н.С. Власенко; Відп. за вип. О.М. Прокопенко. – К. : Державна служба статистики України, 2013. – 402 с.